

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
Геолого-географічний факультет
Кафедра фізичної та економічної географії

«Затверджую»

Ректор Дніпропетровського національного
університету імені Олеся Гончара
д.ф.-мат.н., проф.
член-кореспондент НАН України
М.В. Поляков

«Узгоджено»

Проректор з науково-педагогічної
роботи
к.ф.-мат.н., доц.

 С.О. Чернецький

**ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ШКОЛИ
ЗА ГАЛУЗІЮ ЗНАТЬ 24 «СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ»,
Спеціальність 242 «Туризм»**

Розглянуто та схвалено
на засідання Вченої Ради
геолого-географічного факультету
протокол № 4 від 15.12.2017 р.
проф. Н.П. Шерстюк

2017 рік

Додаткова програма вступного випробування зі спеціальності 242 «Туризм» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти розроблена на основі Освітньо-професійної програми підготовки бакалавра. Вступне випробування передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень освітньої та професійної підготовки абітурієнтів вищих навчальних закладів.

1. Загальна частина

Вступне випробування (додаткове), що передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень освітньої та професійної підготовки випускників вищих навчальних закладів.

Програма фахового випробування (додаткового) передбачає тестову перевірку знань, що формують уміння, зазначені ГСВО МОНУ «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм»» з дисциплін:

- Краєзнавство та туризм;
- Планування рекреаційних ландшафтів;
- Географія туризму;
- Основи і техніка туризму.

2. Зміст розділів

Краєзнавство та туризм

Основні теоретико-методологічні основи краєзнавства та туризму. Історія краєзнавчих знань та туристичної діяльності в Україні. Об'єкт, предмет, методи та джерельна база краєзнавства і туризму. Історія становлення і розвитку краєзнавчо-туристичного вивчення України. Краєзнавчі передумови розвитку туризму в Україні. Природні краєзнавчо-туристичні ресурси України. Культурно-історичні краєзнавчо-туристичні ресурси України. Туристична інфраструктура України. Основні напрями застосування краєзнавчих знань в туристичній діяльності. Основи туристичної картографії.

Організація пішохідних походів по місцевості на базі краєзнавчих знань. Організація екскурсій із застосуванням різних видів транспорту на базі краєзнавчих знань.

Перелік рекомендованої літератури

Базова

1. Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2007. – 464 с.
2. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2009. – 400 с.
3. Костриця М. Ю. Українське географічне краєзнавство: історія, методологія, постаті, практика. – Житомир: Косенко, 2006. – 444 с.
4. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей. – К.: Академвидав, 2010. – 248 с.
5. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2003. – 352 с.
6. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. Туристичне краєзнавство: Навч. посіб. / За ред. проф. Ф. Д. Заставного. – К.: Знання, 2006. – 575 с.
7. Царик Л. П. Природні рекреаційні ресурси: методи оцінки й аналізу / Л. П. Царик, Г. В. Чернюк. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2001. – 188 с.

1. Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. – К.: Знання, 2011. – 334 с.
2. Комплексний атлас України. – К.: ДНВП «Картографія», 2005. – 95 с.
3. Любіцева О. О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2003. – 104 с.
4. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
5. Методика підготовки та проведення екскурсій.: Посібник / Бекетова В. М., Капустина Н. І., Чернов Є. А. – Дн-ськ.: РВВ ДНУ, 2004. – 15 с.
6. Методология оценки рекреационных территорий / Под ред. Данильчук В. Ф., Алейникова Г. М. и др. – Донецк: ДИТБ, 2003. – 197 с.
7. Дніпропетровщина. Моя мала батьківщина.: Атлас / за ред. Зеленської Л. І. – Д. – 2002.
8. Леоненко В. Б., Стеценко М. П., Возний Ю. М. Атлас об'єктів природно-заповідного фонду України. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. – 119 с.
9. Тронько П. Т. Краєзнавчий рух в Україні: шляхи подальшого розвитку (із звітної доповіді голови правління ВСК III з'їзду Всеукраїнської спілки краєзнавців 29-30 жовтня 2003 р.) / Український історичний журнал, 2004. – №2. – С. 82-93.
10. Щур Ю. В., Дмитрук О. Ю. Спортивно-оздоровчий туризм. Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес: 2003. – 232 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.ukrstat.gov.ua>

<http://www.rada.gov.ua>

<http://gorod.dp.ua/>

<http://www.kolobok-center.dp.ua/>

<http://ukrjuntur.org.ua/>

Планування рекреаційних ландшафтів

Співвідношення територіального планування і проектування, землеустрою та екологічної експертизи. Ландшафтна екологія та ландшафтне планування, меліорація ландшафтів. Ландшафтна архітектура, естетика і дизайн ландшафту.

Рівні планування рекреаційних ландшафтів. Ландшафтна та регіональна політика.

Районне планування, територіальні комплексні схеми охорони природи. Рекультивація земель, порушених виробництвом, меліорації. Основи формування рекреаційного середовища. Планувальна організація рекреаційної зони. Планувальна організація рекреаційного регіону. Планувальна організація рекреаційного району. Принципи екологічної безпеки населення та врахування його інтересів, історичності, обмеження, системності та комплексності, оптимізації, превентивності, регіональності.

Принципи управління. Випереджаюче та оперативне управління.

Організація ландшафтно-планувальних робіт. Принципи та умови сумісності та рівні компетенції. Структура ландшафтного плану. Основа ландшафтного планування – ландшафтний блок.

Етап інвентаризації та оцінки сучасної ситуації. Аналіз дрібномасштабних ландшафтних карт, карт змінних станів ландшафтів (антропогенних і техногенних модифікацій), космічної інформації. Господарський блок. Типи та види, інтенсивність використання ландшафтів (землекористування, лісокористування, водокористування, розселення, рекреація, використання природних ресурсів ландшафтів та їх альтернативи, конфлікти природокористування).

Екологічний блок. Екологічна оцінка ландшафтів, екологічних обмежень використання ландшафтів. Етап прогнозування. Прогнозування зміни стану ландшафтів в часі при збереженні інтенсивності сучасного використання, перспектив розвитку. Розробка цілей і концепцій ландшафтного планування з урахуванням еволюції, сучасного стану і перспектив розвитку ландшафтів.

Перелік рекомендованої літератури

Базова

1. Долгопола Г.С. Рекреационные системы, туризм та екологія ландшафтів. Матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції «Географія та екологія: наука та освіта»; 17-18 квітня 2008 р. – Умань: СПД Сочінський – С. 57-60.
2. Колбовский Е. Ю. Ландшафтное планирование и формирование сети охраняемых природных территорий / Е.Ю. Колбовский, В.В. Морозова. – Москва-Ярославль: Институт географии РАН, Изд-во ЯГПУ, 2001. – 152 с.
3. Ландшафтное планирование: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.Ю. Колбовский. – М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 336 с.
4. Ландшафтное планирование: принципы, методы, европейский и российский опыт. – Иркутск.: Изд-во Института географии СО РАН, 2002. – 141 с.
5. Лукьянова Л.Г., Цыбух В.И. Рекреационные комплексы: Учеб. пособие / Под общ. ред. В.К. Федорченко. – К.: Вища шк., 2004. – 346 с.

Допоміжна

6. Боков В.А. Пространственно-временной анализ в территориальном планировании. Учебное пособие. – Симферополь, 2003. – 174 с.
7. Савранчук Л.А. Рекреационно-территориальные комплексы: конспект лекций // Укл.: Л.А. Савранчук, В.Г. Явкін, В.І. Ясенчук. – Чернівці: Рута, 2008. – 44 с.
8. Фоменко Н.В. Рекреационные ресурсы та курортология / Н.В. Фоменко. – К.: ЦНЛ, 2004. – 311 с.
9. Циншен Ван. Основы территориальной организации рекреационного хозяйства (современный подход к рекреационной географии) / Ван Циншен. – Одесса: Астропринт, 2003. – 124 с.
10. Florineth F.O. 2004. Pflanzen statt Beton. Handbuch zur Ingenieurbiologie und Vegetationstechnik. Berlin-Hannover: Patzer Verlag. 272 S.
11. Hacker E. 2004. Skript für die Vorlesung: Grundlagen der Ingenieurbiologie. Hannover.
12. Landschaftsplanung in Europa / Landscape Planning in Europe. Report International Conference. 2001. Hannover.
13. Riedel W., Lange H. (Hrsg.). 2002. Landschaftsplanung. 2. Auflage. Heidelberg - Berlin: Spektrum Akad. Verlag.
14. Scazzosi, Lionella (co-ordinator). 2003. Reading the Landscape. International Comparisons. Cangemi Editore. уоп Naaren СЪ. 2004. Landschaftsplanung. Stuttgart: Verlag Eugen Ulmer.

Географія туризму

Теоретичні та методологічні основи географії туризму. Географія туризму як наукова дисципліна. Методологія та методика географічних досліджень в туризмі. Географія туристських потоків, доходів та витрат. Туристичне ресурсознавство. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів. Природні туристичні ресурси. Культурно-історичні ресурси туризму. Географія основних видів туризму. Географія лікувально-оздоровчого туризму. Географія активних видів туризму. Географія культурно-пізнавального та подієвого туризму. Географія ділового туризму. Географія релігійного туризму та паломництва. Географія екологічного туризму. Основи туристичного країнознавства. Історія розвитку країнознавчої думки. Загальні теоретико-методологічні основи туристичного країнознавства. Туристичне районування світу. Країнознавча характеристика туристичних регіонів світу.

Перелік рекомендованої літератури

Базова

1. Александрова А. Ю. Международный туризм: Учебное пособие для вузов. – М., 2004. – 464 с.
2. Бабкин А. В. Специальные виды туризма. – Ростов н/Д.: Феникс, 2008. – 252 с.
3. Воскресенский В. Ю. Международный туризм. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 255 с.
4. География туризма: Учебник / И. Г. Филиппова, В. Л. Погодина, Г. А. Лукьянов. – СПб.: Изд. дом «Бизнес-пресса», 2007. – 264 с.

5. Географія туризму: учебник / кол. авторів; под. ред. А. Ю. Александровой. – М.: КМОРУС, 2008. – 592 с.
6. Кусков А. С. Туристское ресурсоведение. – М.: Академия, 2008. – 208 с.
7. Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с.
8. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 661 с.
9. Романов А. А., Саакянц Р. Г. География туризма: Учебное пособие. – М.: Советский спорт, 2002. – 464 с.
10. Санинская А. А., Кусков А. С., Козырева О. Н., Асташкина М. В. География туризма. – М.: Альфа-М, Инфра-М, 2008. – 432 с.
11. Смаль І. В. Основи географії рекреації і туризму: навчальний посібник. – Ніжин: Вид-во НДПУ імені Миколи Гоголя, 2004. – 264 с.
12. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. – Ніжин: Вид-во Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.

Допоміжна

13. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2001. – 395 с.
14. География международного туризма: Зарубежные страны: Учеб. пособие / Авт.-сост. Л. М. Гайдукевич, С. А. Хомич, В. А. Клицунова и др. – Мн.: Аверсэв, 2004. – 252 с.
15. География международного туризма: Страны СНГ и Балтии: Учеб. пособие / Авт.-сост. Л. М. Гайдукевич, С. А. Хомич, Я. И. Аношко и др. – Мн.: Аверсэв, 2004. – 252 с.
16. Рутинський М. Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.
17. Самойленко А. А. География туризма. – Ростов н/Д.: Феникс, 2000. – 368 с.
18. Христов Т. Т. Религиозный туризм. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 288 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО) – <http://unwto.org>.
2. Інформаційний розділ ЮНВТО – www.world-tourism.org.
3. Офіційний сайт департаменту туризму Міністерства культури і туризму України – www.tourism.gov.ua.
4. «Все о туризме» – туристическая библиотека – <http://tourlib.net/>.
5. «Туризм по миру» – <http://www.turizmpomiru.ru/>
6. Закон України «Про туризм».

Основи і техніка туризму

Туризм як суспільне явище сучасності. Туризм як наукова та практична категорія. Основні терміни та визначення. Система туризму і її основні елементи. Турист як суб'єкт туризму

Система наук про туризм. Основні етапи розвитку світового туризму як суспільного явища. Основні етапи становлення туризму в Україні. Перспективи розвитку туристичної галузі в регіоні. Туристичний потенціал: туристичні ресурси та інфраструктура туризму. Поняття туристичного та рекреаційного потенціалу території. Види рекреаційно-туристичних ресурсів. Туристично-рекреаційні об'єкти та комплекси і їх класифікації. Форми сучасного організованого туризму. Туристична індустрія. Структура сучасної системи туризму. Туроператори, тур агенти – специфіка та відмінності. Індустрія гостинності та туристична

інфраструктура. Організація самодіяльного туризму. Діяльність самодіяльної туристичної організації. Методика організація походів. Зміст підготовки туриста. Зміст туристичної підготовки. Теоретична, краєзнавча та топографічна підготовки. Спортивне орієнтування. Методи досліджень в польових умовах. Організація туристичних зльотів, експедицій, польових екскурсій, та інших туристичних форм.

Перелік рекомендованої літератури

Базова

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 395 с.
2. Биржаков М.Б. Введение в туризм. – С.-Пб.: Герда, 2000. – 192 с.
3. Дніпропетровщина. Моя мала батьківщина.: Атлас/ за ред. Зеленської Л.І. – Д. – 2002.
4. Комплексний атлас України. – К.: ДНВП „Картографія”, 2005. – 95 с.
5. Леоненко В.Б., Стеценко М.П., Возний Ю.М. Атлас об’єктів природно-заповідного фонду України. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2003. – 119 с.
6. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
7. Методологія оцінки рекреаційних територій /Под ред. Данильчук В.Ф., Алейникова Г.М. и др. – Донецьк: ДИТБ, 2003. – 197 с.
8. Олійник Я.Стецюк В. Природні та етнокультурні феномени України. – К.: ВКФ «Стафед-2», 2003. – 114 с.
9. Оцінка стану виконання підсумкових документів Всесвітнього саміту зі сталого розвитку (Йоганнесбург, 2002) в Україні /Руденко Л.Г., Білявський Г.О., Горленко Г.О. та інші. – К.: Академперіодика, 2004. -208 с.
10. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й.. Історичне краєзнавство/ за ред.Заставного. – К., 2006. – 300 с.
11. Федорченко В.К., Костюкова О.М., Дьорова Т.А., Олексійко М.М. Історія екскурсійної діяльності в Україні: навч.посібник. – К., Кондор. – 2004. – 166 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.ggf-dnu.org.ua/>
2. <http://tourlib.net/>
3. <http://www.kolobok-center.dp.ua/>

**Структура білету додаткового фахового вступного випробування в 2017 р.
ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ШКОЛИ
ЗА ГАЛУЗЮ ЗНАТЬ 24 «СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ»,
Спеціальність 242 «Туризм»
(90 хвилин)**

№ тесту	Назва дисципліни	Види тестів		
		Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 1 бал; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано	Завдання на встановлення відповідності оцінюється в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів, якщо не вказано жодної правильної	Завдання на встановлення правильної послідовності оцінюється в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал за кожну правильно встановлену послідовність; 0 балів, якщо не вказано жодної правильної відповідності або

			відповідності пари або відповіді на завдання не надано	відповіді на завдання не надано
1-20	Краєзнавство та туризм	9	6	3
21-30	Планування рекреаційних ландшафтів	8	-	-
31-40	Географія туризму	3	6	3
41-50	Основи і техніка туризму	8	-	-
	<i>Всього – 46 тестів</i>	<i>28 тестів</i>	<i>12 тестів</i>	<i>6 тестів</i>
	<i>Всього - 100 балів</i>	<i>28 балів</i>	<i>48 балів</i>	<i>24 балів</i>

Фахове вступне випробування проводиться в письмовій формі за екзаменаційними білетами. Кожен екзаменаційний білет складається з тестового блоку. Тестовий блок складається з 46 тестових завдань (всього 100 балів).

Вищий навчальний заклад забезпечує дотримання правил проведення фахового вступного випробування:

- уніфікація умов проведення вимірювань, методик обробки результатів тестування та форм їхнього подання;
- інформаційна та психологічна підготовка студентів до екзамену;
- зв'язок внутрішнього поточного педагогічного контролю вищого навчального закладу з єдиною галузевою системою атестації та ліцензування фахівців;
- дотримання вимог секретності під час розмноження тестових завдань, їх зберігання та використання.

При виставленні підсумкової оцінки на фаховому вступному випробуванні комісія виходить з того, що всі складові фахового вступного випробування є рівноцінними, а підсумкова оцінка визначається на основі обчисленої сумарної оцінки.

Крім цього враховуються загальні вимоги до виконання екзаменаційних завдань, що забезпечують максимальну оцінку:

- здатність до застосування знань, їх диференціювання, інтеграції та уніфікації аналізу фактів, подій, прогнозу результатів;
- правильність рішень, інтерпретації схем, картосхем, графіків, діаграм;
- оформлення відповідно до чинних стандартів.

Зав. каф. фізичної та економічної
географії, проф.

Л.І. Зеленська